

Мотиви към проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 53 от 23.12.2016 г. за изискванията към отчетността, оценката на активите и пасивите и образуването на техническите резерви на застрахователите, презастрахователите и Гаранционния фонд.

Във връзка с намерението за присъединяването на Република България към ERM II и План за действие за надзора на небанковия финансов сектор и необходимостта от актуализиране на подзаконовата нормативна уредба в областта на застрахователния надзор, е изготвен настоящия проект на НИД на Наредба № 53.

С предложениия проект на НИД на Наредба № 53 се извършва актуализация, усъвършенстване и допълнение на разпоредбите на наредбата.

Като последващо действие от прегледа и проверката на активите и пасивите на застрахователите се предлагат допълнителни разпоредби относно оценките на инвестициите в недвижими имоти. В предложениия проект на НИД на Наредба № 53 се предвижда завишаване на изискванията към независимите оценители на недвижимите имоти, класифицирани като инвестиционни, като е предложено оценката да се извършва от един или повече независими външни оценители, които имат съответната правоспособност съгласно Закона за независимите оценители и най-малко пет години професионален опит при оценяване на недвижими имоти. Освен това се създават и ограничения към лицето/лицата, които изпълняват ролята на оценител/и, като се предвижда за всяко едно от тях, че те не трябва да:

- притежава пряко или чрез свързани лица акции в застрахователя, съответно презастрахователя;
- е член на управителен или контролен орган на застрахователя, съответно презастрахователя;
- е свързано лице с член на управителния или контролния орган на застрахователя, съответно презастрахователя или с лице, което притежава пряко или чрез свързани лица повече от 5 на сто от акциите на дружеството;
- е продавач на недвижимия имот, член на управителен или контролен орган, съдружник или акционер на продавача, както и свързано лице с продавача, с член на управителния или контролния му орган, с негов съдружник или акционер;
- може да бъде повлиян от друга форма на зависимост или конфликт на интереси.

Въведени са изисквания за ротация на независимите оценители и по-стриктни правила за избягване на конфликт на интереси. В наредбата е заложена оценъчна йерархия при методиката на оценяване на инвестиционните имоти от независимите оценители. Въвежда се изискване в случай, че оценката предхожда датата към която е изготвен финансовия отчет с повече от шест месеца, то застрахователите, съответно презастрахователите да представят в комисията при поискване обосновка на актуалността на оценката.

По този начин се осигурява по-прецизно определяне на стойността на инвестиционните имоти и се обезпечават осъществявания надзор над оценките.

Тези въведени промени в проекта на Наредбата (чл. 76, ал. 4) създават условия за ясна, прозрачна и справедлива оценка на стойността на инвестиционния имот, чиято стойност се определя въз основа на цените на сделките с имоти, съпоставими с оценявания имот по отношение на тяхното местоположение, конструкция, предназначение и текущо състояние. Тъй като понякога е невъзможно установяването на пазарната стойност на даден инвестиционен имот, следва да се използват методи/подходи на определени наблюдаеми показатели, като се свеждат до минимум ненаблюдаемите такива. Поради това, че този процес може да внесе известна неопределяемост на избрания метод и подход с проекта за изменение и допълнение на Наредбата се предвижда, че застрахователите, съответно презастрахователите могат да представят при поискване обосновка за избора на съответен подход на независимия оценител на последваща оценка на определен инвестиционен имот.

С проекта на НИД на Наредба № 53 се регламентира и начинът за извършване на оценка, когато финансови активи на застрахователите, съответно презастрахователите, са приети за търговия на повече от един регулиран пазар. Във връзка с това се предвижда извършване на

избор на основен пазар от застрахователите, съответно презастрахователите, който те да преразглеждат веднъж годишно, както и при необходимост. За целите на последващата оценка на съответните финансови активи застрахователите, съответно презастрахователите могат да използват данни само от този пазар, което способства за последователност в извършването на оценките на активите.

С предлаганите промени в Наредба № 53 относно оценката на акции, са усъвършенствани начините за оценка на акциите, като се предвижда тяхната оценка да се извършва съобразно оценъчна йерархия с предимство на използването на пазарни данни, които са най-надеждният източник за определяне на тяхната справедлива стойност. Подходът за извършване на оценка е диференциран в зависимост от това, дали съответната акция е включена в основен индекс на съответния пазар, за което е дадено определение в допълнителните и преходни разпоредби на наредбата. Присъствието на съответния инструмент в основен индекс предполага наличието на активна търговия с него. Ако не са изпълнени описаните условия, както и понастоящем оценката ще се извършва въз основа на моделите и методите, предвидени в проекта на НИД.

С проекта на наредба за изменение и допълнение на Наредбата е предвидено и създаването на нов чл. 77б относно участията в свързани предприятия. Текстът предвижда, че когато застраховател, съответно презастраховател, оценява активите и пасивите на свързано предприятие посредством метод на собствения капитал съгласно МСФО и ако тези свързани предприятия използват счетоводна рамка, различна от МСФО, застрахователите, съответно презастрахователите, следва да направят корекции, където е необходимо, с цел да признаят и оценят активите и пасивите на свързаното предприятие в съответствие с МСФО. В случай на използването на алтернативни методи за оценка застрахователите следва да включат в пояснителните бележки към финансовия отчет обяснение защо не е възможно да преоценят активите и пасивите на свързаното предприятие посредством метод на собствения капитал съгласно МСФО.